

Buletin N. 6

Urtarrila 2021

Indize

LIFE BACCATA proiektuaren barnean egindako esku-hartzeen jarraipenerako txanda	2
Gaztela eta Leoneko Juntak hagin multzoak berrezartzeko lanak amaitu Dipu Palenztziako Mendialdean, Leoneko Mendialdean eta Europako mendietan	5
Pagoetako Parke Naturalak (Gipuzkoa) dagoeneko badu haginei buruzko dibulgazio-bidexka bat	8
Amaitu dira Lareoko eta Ausa Gazteluko inguruneke itxiera esperimentalak, Aralarreko Parke Naturalean	9
Pagoetan haginaren presentzia bideratu eta errazteko lanak amaitu dira, Life Baccata proiektuaren esparruan	10
Aralarreko Parke Naturalean (Gipuzkoa) kontserbazio ekintzak amaitu dira	11
Lizarrustiko parketxean (Aralarreko Parke Naturala, Gipuzkoa), haginaren gaineko erakusketa ibiltaria eta Life Baccata proiektua daude	12

www.life-baccata.eu

SOCIOS

LIFE15 NAT/ES/000790

ADMINISTRACIONES COLABORADORAS

Estaldura bakoitzaren frakzioa (zuhaitzetako adaburuen proiektzio bertikalak estalitako lurzorua-ren proportzioa) neurtzeko argazki hemisferikoa.

LIFE BACCATA proiektuaren barnean egindako esku-hartzeen jarraipenerako txanda

20 abendua 2020

Gaztela eta Leoneko bazkideek, Ceseforrek eta Gaztela eta Leoneko Juntak Life Baccata proiektuaren barnean ezaugarritutako unada ugarietan kontserbazio eta hobekuntzarako esku-hartzeen jarraipen-lanak hasi dituzte.

Jarraipenerako lan horiek D1 ekintzaren barnean jasotzen dira. Ekintza hori bazkide guztiek burutu behar dute proiektuaren kontserbaziorako ekintzek 9580* habitataren gainean dituzten ondorioak ebaluatzeko eta, modu horretan, berrezarpenerako esku-hartzeen eraginkortasuna balioesteko, horri dagokionez erabakiak hartuz, eta aldaketak edo neurri berrien gauzapena barneratuz.

Honatx helburuak:

- Berrezarpenerako prozesuaren bilakaera zaintzea
- Gertatzen diren aldaketak kontrolatzea
- Desiragarriak ez diren ondorioen agerpena zuzentzea
- Lekuaren naturaltasuna eta biodibertsitatea berreskuratzeko onuragarritzat ulertzen diren prozesuak bultzatzea.

Ekintzak Iberiar Penintsulan zentratutako 9580* habitatera begira dauden LIFE proiektuek (LIFE 12 NAT/PT/950 y LIFE 11 NAT/ES/711) emandako esperientziak txertatzea barneratzen du. Horiekin proiektu ezberdinetako emaitzak alderagarriak izatea eta horien ondorioak Europar Batasuneko beste eremu batzuetan errepikagarriak izatea da asmoa.

Horretarako, baterako jarraipen bat egiten ari da, USC unibertsitatearekin koordinatuz, non bazkide bakoitza bere gunetan arduratzen den. Hasierako eta tarteko seminarioen ekarpenak

(E1 ekintza) hartu dira kontuan, eta baita aurretiko Europako beste proiektu batzuekin izandako lankidetzak (E2 ekintza).

Jarraipenerako lanak aldian behin egiten dira eta egingo dira etorkizunean ere, ongi bereizitako bi mailatan:

- Xehetasun txikian partzela zirkularren bidez, non inbentario dasometrikoak eta floristikoak egingo diren
- Bigarren maila batean habitaten estalduran izandako aldaketak irudikatuko dira erreferentzia modura hainbat trantsekto hartuz, non jarraipenerako adierazleei buruzko informazioa jasotzen baita.

Jarraipenerako adierazle modura Bioma Forestal taldeko aditu taldeak A1 Ekintzak identifikatutakoak baliatzen dira. Horiei gunek bakoitzerako beste espezifiko batzuk gaineratu ahal zaizkie, modu horretan, balioespena unada edo unada multzoaren edo esku-hartze motaren arabera egin daiteke. Kasu guztietan dagozkien egiaztapen-iturriak eta jarraipenerako protokoloak gaineratzen dira.

Gaztela eta Leonen kasuan, jarraipenerako adierazleak hauek dira:

1. faktorea. Hazien ekoizpena: haziak barreiatzea ahalbidetzeko eta, beraz, birsorpena sustatzeko, behar bestekoa den fruituen ekoizpen bat inferitu behar da.

2. faktorea. Birsorpen mota ugariren existentzia: *Taxus baccata* espeziearen birsorpen pultsuak bere erreklutamenduan denbora eskala ezberdinean aztertzeko birsorpenaren fase edo egoera ugariren presentzia aztertzen da.

Argazkiak: birsorpenaren egoera kanporatze-
itxuraren ostean belarjaleak saihesteko

3. faktorea. Barreiatzearen osteko belarjale-harrapakarien kargaren gaineko estimazioa (Kaltea birsorpenean): Animalia belarjaleek *Taxus baccata*, *Ilex aquifolium* landareñoetan eta interesekoak diren beste espezie funtzional batzuen gainean duten jarduera (karga edo presioa) estimatzen da.

4. faktorea. Baso dendro-dibertsitatea: Aberastasuna aztertzen da habitatari dagozkion eta *Taxus baccata* ez diren zuhaitz espezie autoktonoetan.

5. faktorea. Egiturazko aniztasuna: Haginen populazioaren egiturazko aniztasuna aztertzen da. Gainera, adierazle horiekin lotuta Habitatak Zuzentarauan adierazten den epe laburreko jarraipen bat egin daiteke, hots, 6 urtean behin. Sinplifikazio erabateko baten ondorio dira eta hein batean birsorpenaren eta kontserbazio-egoeraren jazoerei begira daude lehendabiziko egoeren garapenean zehar (1etik 3rako faktoreak).

Gainera, zuhaitzetako habitatetarako Euskadiko lurraldean dagoeneko proposatu diren bi kasu barneratu dira (González eta beste, 2012). Kasu horiek HIC 9580* habitataren ezaugarrietarako egokitu dira proiektuaren A1 ekintzan eta habitatean dauden espezieen aniztasunarekin eta egiturarekin lotzen dira (4-5 faktoreak).

fruituen zenbaketa oin femeninoetan.

Gaztela eta Leoneko Juntak hagin multzoak berrezartzeko lanak amaitu Dipu Palenztziako Mendialdean, Leoneko Mendialdean eta Europako mendietan

20 abendua 2020

Gaztela eta Leoneko Juntak, udazkeneko landaketekin, Palentzia eta Leon inguruko mendialdetan nahiz Europako Mendietako eskualdeko parkean hagin multzoen habitata hobetu eta berrezartzeko hiru proiektu ezberdin amaitu berri ditu, guztira 77.065,66 euroko zenbateko batekin.

Zona horietan jardutearen garrantzia agerian geratu zen Gaztela eta Leoneko Kantauriar Mendilerroko "Taxus baccata" espeziearen mediterraneoko basoak (9580*) habitataren gainean egindako ezaugarritze-ikerketaz geroztik. Ikerketa horren arabera, Palenztziako mendialdean habitat horren kontserbaziora zuzendutako kudeaketan esperientzia zabala izan arren, hagin multzoek pagoen kompetentzia handia dute eta ungulatuen presioa ere oso handia da. Horren ondorioz, birsorpena urria da zeharo. Leoneko erdialdeko mendialdean sartuta, Sierra del Mediodia izenekoak eta Bodoneko Pagadiak, zein inguruko gainerako mendiguneek potentzial handia dute habitat horren berreskurapenari so, nahiz eta pagoaren eta belarjaleen kompetentzia oso handia izan. Probintzia horren ipar-ekialdera Gaztela eta Leoneko Europako

Soildutako zona esku hartzeko unadaren inguruan.

Aurreko zegoen haginaren birsorkuntza.

Mendia eskualdeko parkearen inguruan, ingurumen arloko agenteen aldetik hagin multzo horien ezagutza sakona dokumentatu da. Horri esker aldeztu aurretik esku-hartze eraginkorrak burutu ahal izan dira gaur egun emaitza jadanik nabariak izan dituzten, kanporatze-itxiturak kasu. Ezinbestekoa da bide horri jarraitzea Lilloko Pinudian eta beste unada batzuetan barna, La Corva Baja izenekoan esaterako.

Horretarako, hiru esku-hartze horiek burutu dira. Palentziaren kasuan "Fuentes Carrionas eta Fuente Cobre – Palentziako Mendialdea" Bodoneko ES4140011 KBE eta HBBE eremua izan ziren ardatz. Hala, haginekin lehian ziren pagoen kimaketa selektiboa egin zen hektarea batean, 820 metroko tortzio sinpleko sare moduko itxitura zinegetikoa instalatu zen, 1,5 metroko altuerakoa, eta beste itxitura bateko 2 kilometro ere konpondu ziren. Gainera, zenbait puntutan landaketa errazteko, eta beste batzuetan sute arriskuak murrizteko neurri modura, eskuz 24,8 hektareara arte soildu dira, eta ondoren hagin multzoko espezie ezberdinen 900 landareño landatu dira 2,0 hektareako area batean. Horrekin batera, menditik aurreko urteetako landaketen 20 babesgarri kendu dira.

"Leoneko Erdialdeko Mendia" ES4130050 KBE eremuan pagoak espazioari dagokionez egiten duen konpetentzia arautu da espezie honen gainean behealdeko soilte leunak gauzatuz 16,9 hektareatan, eta baita modu selektiboan 250 oinetan ere, nagusiki eraztunak ipiniz. Birsorpena ahalbidetzeko kanporatze-itxiturak ezarri dira 360 metroko luzeran. Bi landaketa mota burutu dira: konektagarritasuneko basotxo nagusienetan 6,7 hektareako azalera batean eta aberastekoa, kanporatze-unaden 0,1 hektareako azalera batean, horretarako hagina, pinu gorria, hostazuria, gurbea eta hurritza erabiliz. Suteen kontrako babes neurri gisa, eskuz nahiz mekanikoki, esku hartzeko unadaren eta inguruko bideen inguruan soiltezea egin da, guztira, 0,2 hektareatan.

Itxitura zinegetikoaren konponketa
kanporatze-itxiturarako.

Azkenik, "Europako Mendiak Gaztela eta Leonen" ES4130003 KBE eta HBBE eremuan, izen bereko eskualdeko parkean dagoena, argiaren eta espezie berrien sarrera ahalbidetu da aurretiaz dauden pagoen gainean behealdeko soilgune leunak eginez 25,0 hektareatan, eta horien lehia zuzena murriztu da haginaren oinetara bakantze selektiboak eginez pagoaren 176 oinetan. Gainera, haginaren birsorkuntza ahalbidetuko zuen kanporatze-itxitura ziurtatzeko, aurretiaz zegoen itxitura zinegetikoa konpondu da 150 metroko luzeran poste berriak eta sarea instalatuta. Azkenik, suteen arriskua murriztu da sasitza kenduz 0,7 hektareatan bidearen eta esku hartzeko unadaren artean.

Pagoen bakantze selektiboa hagin berezi
baten inguruan.

7

Buletin N. 6

Urtarrila 2021

Pagoetako Parke Naturalak (Gipuzkoa) dagoeneko badu haginei buruzko dibulgazio-bidexka bat

15 Urtarriola 2021

Bide homologatu hori egokitzeko eta seinaleztatzeko lanak amaitu dira; besteak beste, informazio-panel bat, dibulgazio-geldialdi bakoitzaren informazioa jasotzen duten hainbat mugarri eta bisita autogidatuak errazteko liburuxka bat. Era berean, lanak areagotu egin dira inguruan hagina errazago hazteko, batez ere argitan jartzeko, bidezidorra proiektuko ekintzen erakusgarri izan dadin.

Gainera, parketxeko (interpretazio-zentroa) langileekin egin da ibilbidea, eta edukien gidoia eman zaie, dibulgazio-jardueretan proiektuaren emaitzak transmititu ahal izateko.

Osasun-egoerak aukera ematen duenean, proiektuak antolatutako bisita gidatuak egingo dira.

Amaitu dira Lareoko eta Ausa Gazteluko inguruneke itxiera esperimentalak, Aralarreko Parke Naturalean

15 urtarrila 2021

Belarjaleei sarbidea eragotzi zaie, horrela, gertuko aleek sortutako hagin-haziak ernamuintzen lagundu nahi da, tamaina nabarmena izatera iristen baitira.

Esparrua hautatu da egindako karakterizazio-azterketaren jarraibideen arabera (herbiboria faktore nabarmen gisa identifikatu da bi eremuetan), eta kontuan hartu dira ingurunearen ezaugarriak, hagin aleen presentzia eta espezie laguntzaileen birsorkuntza eta erabilera sozioekonomikoekiko interferentziarik eza. Aralarreko Mankomunitateko eta lursail baten jabe den udaleko (Abaltzisketa) ordezkariekin batera egindako bisitetan adostu da mugaketa. Bisita horietan, proiektuarekiko interesa agertu da, eta erakusketa ibiltaria eta dibulgaziozko hitzaldiak eskatu dira, osasun-egoerak aukera ematen duenean egiteko.

Pagoetan haginaren presentzia bideratu eta errazteko lanak amaitu dira, Life Baccata proiektuaren esparruan

20 urtarrila 2021

Gipuzkoako Foru Aldundia lanean aritu da Parke Natural horretan eta Natura 2000 Kontserbazio Bereziko Eremuan, eta proiektu hau ere horren baitan sartzen da. Lanak honako hauek izan dira: haziak produzitzen dituzten hagin-aleak argitan jartzea, haginak ondo birsortzen dituzten masak argitzea, haien garapena errazteko, hagin eta espezie laguntzaileen plantazio txikiak egitea, eta itxitura kaltetuak berriz konfiguratzea, hagin-unaden babesera egokitzeko.

10

Buletin N. 6

Urtarrila 2021

Aralarreko Parke Naturalean (Gipuzkoa) kontserbazio ekintzak amaitu dira

20 urtarrilla 2021

Azken erremateak (hutsarteen modu puntualean berriz landatzea eta itxitura berriz konfiguratzeko) arrakastaz egin ahal izan dira, klimatologia gorabehera.

Haziak produzitzen dituzten hagin aleak argitan jarri eta horiek non garatu daitezkeen argitzeko aukeraz gain, hagin eta espezie laguntzaileen sail txikiak ezarri ahal izan dira. Landaketa-talde edo "sakabanatze- eta erakarpen-gune" horiek kokapen estrategikoetan daude, hagin-unaden arteko lotura ekologikoa indartzeko, egindako azterketa genetikoaren jarraibideen arabera.

LIFE BACCATA erakusketa lekuz aldatu da

Proiektuari buruzko erakusketa Gipuzkoan zehar dabil. 2020ko martxotik irailera Pagoetako parketxean egon zen. Murrizketak izan arren, 3.000 pertsonak bisitatu zuten tarte horretan. Ondoren, Lizarrustin jarri zen ikusgai, Aralarreko parketxean. Bertan 2.000 pertsonatik gora izan ziren, otsailera arte. Orain Abaltzisketako udaletxean dago. Txindoki mendiaren alboan dagoen herri horrek lotura estua dauka Aralarreko Parke Naturalarekin, eta ekintzak burutu diren lur-eremuetako batzuen jabea ere bada. Proiektua hobeto ezagutu eta erakusketa bertan jartzeko interesa erakutsi du. Aurrerago ere, interesa duten beste herrietan zehar ibiliko da erakusketa.

Buletin N. 6
urtarrila 2021